

Inspectie van het Onderwijs
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Toezicht op Examinering

Landelijke Netwerkdag Kwaliteitszorg
3 november 2020

Janet Nijrolder
Inspecteur Voortgezet Onderwijs

Programma

- Toezicht op Examinering
- Standaard OP8 Toetsing en Examinering
→ hoe werkt dat in de praktijk
- Ruimte voor vragen

Toezicht op Examinering

- Schoolexamens en centraal examens
- Deugdelijkheidseisen (wat in wet- en regelgeving is vastgelegd)
 - binnenkort wijziging Eindexamenbesluit
- Standaard OP8: Toetsing en afsluiting
- Examenjaren 2018 en 2019
 - Examenincidenten
 - Rapport Commissie Kwaliteit Schoolexaminering

- Signaalgestuurd toezicht
- Vanaf maart 2019 standaard OP8 in:
 - verificatieonderzoeken (1 per 4JOBS),
 - kwaliteitsonderzoeken, en
 - Herstelonderzoeken (eerst verantwoording van bestuur)
- Juni-september 2019: Themaonderzoek OP8
- Oktober 2020 – februari 2021: 4JBS (vierjaarsverplichting)
 - PTA en Examenreglement controle
 - Feedbackgesprek met examensecretaris

→ We zien een positieve ontwikkeling binnen het VO onderwijsveld ten aanzien van toetsing en examinering

Covid19

- Controle van aanpassingen PTA's (na 17 maart) in schooljaar 2019-2020
 - o.a.:
 - verplichte eindtermen schoolexamen
 - instemming MR
 - belangrijk uitgangspunt gelijkheidsbeginsel (dus niet facultatief)
- Monitoringsonderzoek bij een selectie van afdelingen, waarbij ook examen gerelateerde vragen worden gesteld
 - Ook een extra vragenlijst verspreid over examinering

Standaard OP8

OP8. Toetsing en afsluiting

De toetsing en afsluiting verlopen zorgvuldig.

Basiskwaliteit

De school heeft een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) en een examenreglement die voldoen aan de eisen van de wetgeving. In deze documenten maakt de school tijdig duidelijk hoe de organisatie van het examen verloopt en welke maatregelen de school hanteert bij leerlingen die zich niet aan de regels hebben gehouden. Ook moet beschreven staan welke examens leerlingen op welke manier kunnen herkansen. Verder moet duidelijk zijn welke stof wanneer wordt geëxamineerd, hoe het examen meeweegt en welke vrijstellingen gelden.

De examinering verloopt volgens PTA en examenreglement.

Eigen aspecten van kwaliteit

Welke eigen opdracht heeft de school opgenomen in het schoolplan en (hoe) realiseert de school deze?

Te denken valt aan

- toetsbeleid (waaronder toetsmatrixen en toetstechnische, uitvoerings-, afname- en beoordelingseisen)
- evaluatie en borging uitgevoerde toetsbeleid

Onderzoeksopzet bij OP8

- Documentenanalyse (PTA, examenreglement, beleidsdocumenten toetsing)
- Gesprekken met directie, examencommissie/-secretariaat, docenten/vaksecties, leerlingen
- Inzage leerlingvolgsysteem

Art. 31 EB: examenreglement en PTA

- Bevoegd gezag stelt vast, MR heeft instemmingsrecht
- BG/school moet zich middels het PTA kunnen verantwoorden dat eindtermen/(sub)domeinen getoetst worden
- Jaarlijks uiterlijk 1 oktober naar inspectie
- Kandidaten en ouders actief ervan op de hoogte stellen.
- Wijzigingen in principe niet mogelijk
- Toch wijzigingen i.v.m. kennelijke fout of overmacht?
Procedure opnieuw doorlopen (MR, BG) en alle partijen actief in kennis stellen
- Deadline van 1 oktober niet gehaald → bestuur aan zet

PTA: wat moet erin staan?

- Welke onderdelen van het examenprogramma worden in het schoolexamen getoetst? ((sub)domeinen, eindtermen)
 - Check op verplichte onderdelen examenprogramma
- De inhoud van de onderdelen van het schoolexamen? (toetsinhoud)
- De wijze waarop en de tijdvakken waarbinnen de toetsen van het schoolexamen plaatsvinden, de herkansing daaronder mede begrepen.
- De wijze van herkansing van het schoolexamen
- De regels voor de wijze waarop het cijfer voor het schoolexamen voor een kandidaat tot stand komt

Examenreglement: wat moet erin staan?

- Vastgesteld door bevoegd gezag met instemming MR en jaarlijks voor 1 oktober verzonden naar inspectie
- Regels omtrent artikel 5 EB (inclusief adres en samenstelling Commissie van Beroep)
- Herkansingsregeling voor de schoolexamens
vmbo: herexamen schoolexamen maatschappijleer (art. 35b1 EB).
- Organisatie van de eindexamens
- Gang van zaken eindexamens

(Bij de wijziging van het Eindexamenbesluit wordt meer concreet gemaakt wat met de laatste twee punten bedoeld wordt)

Inzage leerlingvolgsysteem

- Papieren PTA vergelijken met leerlingvolgsysteem
- Afname toetsen conform PTA?
 - lege velden, coderingen (INH, *)
- Bij cijfer 1 nagaan of het een strafmaatregel betreft
- Bij opvallende cijfers nagaan of er gemaakt werk is of sprake is van oneigenlijk gebruik van het cijfer (bv 1,1; iedereen hetzelfde cijfer)
- Bij doublanten, afstromers en zij-instromers nagaan of zij ook aan het PTA moeten voldoen of andere afspraken hebben

(let op: omrekenen van cijfers naar ander niveau mag niet!)

Waar kijken we niet naar?

- De hoeveelheid toetsen/de mate van toetsdruk
 - PTA : past beschrijving inhoud toets bij genoemde (sub)domeinen/eindtermen?
 - Dekt de inhoud van de fysieke toets de genoemde (sub)domeinen/eindtermen?
 - Toetskwaliteit
 - Komen cijfers in LVS overeen met de daadwerkelijk gegeven toetscijfers? (doen we wel bij twijfel)
- Verantwoordelijkheid bestuur/school

Kwaliteitszorg

- Weet ik als bestuur/schoolleiding dat het PTA en examenreglement aan de deugdelijkheidseisen voldoen?
 - Weet ik als bestuur/schoolleiding dat de schoolexamens ook uitgevoerd worden zoals afgesproken (bv. toetskwaliteit, afname schoolexamens/herkansingen)?
 - Hoe weet ik dat?
 - Wat doe ik als het mis gaat?
- Laat toetsing/examinering onderdeel zijn van het stelsel van kwaliteitszorg van het bestuur én de school

